

Elleveranser 2002

© Svenska Naturskyddsföreningen 2001
Bearbetning: Mera text & form
Varunummer: 9163
Papper: Munken Pure 100 g
Tryck: Majornas Copyprint

För ytterligare information om BRA MILJÖVAL-märkningen och ansökningsförfarandet kontakta Svenska Naturskyddsföreningen, Box 7005, 402 31 Göteborg, tel: 031-711 64 50, fax: 031-711 64 30, e-post: gbg@snf.se eller besök webbplatsen: www.bmv.snf.se

Innehåll

Förord	5
Mål	5
Kriterier	6
Förklaringar	8
Ord och förkortningar	9
Källor	10
BRA MILJÖVAL-märkt	11

Förord

BRA MILJÖVAL-märkning av elleveranser är ett av Svenska Naturskyddsföreningens verktyg för att driva på utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Energi ska inte användas i onödan och det är viktigt att välja rätt energiform. Fjärrvärme, solvärme och biobränsle är oftast både bättre och billigare för uppvärmning än el.

Avregleringen av den svenska elmarknaden 1995 gjorde det möjligt för Svenska Naturskyddsföreningen att utveckla kriterier för elleveranser baserade på förnybara energikällor. I de nya kriterierna skärps kraven på el från vattenkraft, biobränslen och vindkraft samt på elleveransens sammansättning.

Kriterierna för BRA MILJÖVAL-märkning av elleveranser har fastställts av Svenska Naturskyddsföreningens generalsekreterare. Ett flertal personer och företag, liksom kretsar och länsförbund i Svenska Naturskyddsföreningen, har hjälpt till med synpunkter och tackas härmed.

Eva Eiderström
Chef för BRA MILJÖVAL

Mål

- Påskynda omställningen från kärnkraft och fossilkraft till förnybara energikällor.
- Förhindra fortsatt utbyggnad av vattenkraftverk och påskynda åtgärder som minskar vattenkraftverkens skadliga effekter på miljön.
- Öka andelen solkraft, biobränsle och vindkraft i energisystemet på ett sätt som minskar elproduktionens skadliga effekter på miljön.

Kriterier

Följande kriterier för BRA MILJÖVAL-märkning av elleveranser gäller från 2002-01-01 tills nästa version träder i kraft.

Endast elleveranser baserade på förnybara energislag kan miljömärkas. Hit hör sol, vind, vatten och biomassa.

Den som vill använda BRA MILJÖVAL-märket eller hänvisa till märkningen måste uppfylla samtliga obligatoriska krav och upprätta ett licensavtal med Svenska Naturskyddsföreningen.

Kriterierna gäller oberoende av var elen är genererad. Licenstagaren ska följa gällande miljölagstiftning i respektive land.

Kriterierna omfattar krav på råvara och produktion. Särskilda krav tillkommer för de olika energikällorna.

För förklaringar, se sidan 8.

RÅVARA OCH PRODUKTION

Den faktiska tillförseln av el producerad enligt kriterierna måste balansera försäljningen av BRA MILJÖVAL-märkt el på årsbasis.

Av energi till utvinning, transport och förädling av bränsle, processenergi vid anläggning, transport av restprodukter samt balansering får den del som inte är förnybar inte vara större än 10 procent av den utlevererade BRA MILJÖVAL-märkta elen.

Vattenkraft

Elleveranser baserade på vattenkraft ska kompletteras med el från ytterligare minst en förnybar energikälla. Om den kompletterande energikällan är biobränsle eller vindkraft ska den utgöra minst 5 procent av elleveransens volym. Komplettering med solkraft ska stå i rimlig proportion till vattenkraftens omfattning och utbudet av solkraft på marknaden.

Endast el från vattenkraftverk som anlagts före 1 januari 1996 kan godkännas för BRA MILJÖVAL-märkning.

Minimitappningen förbi eller genom vattenkraftverket ska utgöra minst beräknad normal lågvattenföring eller, om de av tillståndet fastställda dämning- eller sänkingsgränser är begränsande, utgöras av minst tillrinning minus avdunstning.

Normal lågvattenföring skall beräknas under ore-glerade förhållanden och under minst en trettioårs period. I de fall flödesdata och beräkningsmodeller

är tillgänglig i tillräcklig omfattning kan en normal lågvattenföring justerad till årlig nederbördsvariation användas som minimitappning.

Minimitappningen skall i första hand släppas i den ursprungliga huvudfåran och i andra hand i en fåra som ger största positiva nettoeffekt på miljön.

Minimitappningen skall spillas förbi kraftverket. I de fall där detta inte ger någon positiv nettoeffekt på miljön eller där detta av tekniska skäl inte är möjligt, kan minimitappningen släppas genom kraftverket.

Effektiviseringar i vattenkraftverk kan göras inom gällande vattendom om förändringarna inte orsakar nettoskador på miljön.

Åtgärder gjorda efter 1996-01-01 ska vara godkända i licensavtal med Svenska Naturskyddsföreningen. Det gäller oavsett vattendomens datum.

Avsättning till miljöfond

Företag som levererar el baserad på vattenkraft ska avsätta pengar i en egen miljöfond eller i en fond som Svenska Naturskyddsföreningen disponerar. Beloppet bestäms av Svenska Naturskyddsföreningen. Kravet gäller inte företag som köper el som redan är BRA MILJÖVAL-märkt.

Fondens pengar ska användas för att minska vattenkraftens skador. Företag som ansöker om BRA MILJÖVAL-märkning ska redovisa vilka åtgärder de vill genomföra. I bilaga 1 beskrivs godkända åtgärder. Andra förslag kan godkännas efter särskild prövning av Svenska Naturskyddsföreningen.

Åtgärderna behöver inte gälla de vattenkraftverk som producerar BRA MILJÖVAL-märkt el eller genomförs i anslutning till ett specifikt kraftverk.

Arbetet ska påbörjas senast 6 månader efter att företaget fått sin licens. Resultatet ska redovisas vid revision och slutredovisas när åtgärden har genomförts.

Kraftproduktion med biobränsle

Biobränslet får inte härstamma från genmodifierade organismer.

För att avfall ska räknas som biobränsle måste det till mer än 90 procent bestå av biomassa och vara fritt från miljö- och hälsoskadliga ämnen eller ämnen som är giftiga, svärnedbrytbara eller lagras i levande organismer. Trädbränslen ska komma från FSC-certifierat skogsbruk eller komma från skogsbruk som inte avverkar i följande områden:

- nyckelbiotoper, enligt Skogsvårdsstyrelsen eller motsvarande i respektive lands definition och metodik (jfr FSC 6.1.1b)
- naturskogar (FSC 6.1.1a)
- impediment
- ohävdade ängs- och hagmarker (FSC 6.2.1a)

- naturligt lövdominerade fuktiga eller blöta marker (FSC 6.1.2b)
- markinnehav ovanför den av Svenska Naturskyddsföreningen definierade fjällnära naturvårdsgräns eller motsvarande i andra länder.

El från kraftvärmeverk måste vara baserad på biobränsle för att uppfylla kriterierna. Biobränslet får inte sameldas med kol, torv, sopor eller andra fossila bränslen.

Aska från förbränningen av biobränslet ska skiljas från andra askor.

I de fall där kraftproduktionen utgår från rena trädbränslen kan undantag från kriteriet för sameldning med fossila bränslet ges i särskilda fall för en mindre mängd torv i syfte att minska påslag och korrosion i anläggningen. Kravet är i dessa fall att det inte finns en ekonomiskt hållbar teknisk lösning, torven härstammar från områden med låg biologisk mångfald, att kravet på askkvalité är uppfyllt och att fossil energi för utvinning, transport och förädling av bränsle, processenergi vid anläggning, transport av restprodukter, balansering samt tillsats av torv understiger 10%. Undantaget gäller till och med 2007 eller då teknisk lösning är tillgänglig på marknaden.

Askåterföring

Efter förbränningen av biobränsle måste näringsämnen i askan återföras till ursprunglig marktyp. Återföringen ska i rimlig omfattning kompensera uttaget av bränsle.

Askan ska återföras i sådan form att den löser sig långsamt. Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens riktlinjer för metod och gränsvärden ska följas, eller motsvarande lagar och riktlinjer i det land elen produceras.

Askans innehåll av näringsämnen, spårämnen, metaller och andra miljöfarliga ämnen ska kontrolleras regelbundet.

Undantag från kravet på askåterföring kan göras för biomassa som kommer från försurad eller förorenad mark. Även om askan inte uppfyller Skogsstyrelsens gränsvärden för spridningsbar aska eller motsvarande i det land förbränningen sker kan elproduktionen godkännas för BRA MILJÖVAL-märkta leveranser. Askan ska om möjligt renas och därefter återföras eller tas om hand på bästa möjliga sätt.

Vindkraft

Vindkraftverk får inte vara anlagda i områden som är skyddade av lagstiftning i respektive land eller internationella konventioner, grupp 1, eller andra områden som SNF pekar ut som skyddsvärda, grupp 2.

Grupp 1

- Nationalpark
- Naturreservat
- Marint reservat
- Ramsarområde
- Natura 2000-område
- Fågel- och sälskyddsområde

Grupp 2

- Viktigt fågelsträck
- Viktig fågelrastplats
- Viktigt lek- och yngelplatser för fisk

Områden i grupp 2 anges i bilaga 2.

För att elleveranser från vindkraftverk ska kunna godkännas för BRA MILJÖVAL-märkning måste en restproduktplan upprättas och följas.

Solkraft

För att elleveranser från solkraftverk ska kunna godkännas för BRA MILJÖVAL-märkning måste en restproduktplan upprättas och följas.

Övriga energikällor

För att elleveranser från alla övriga förnybara energislag ska kunna godkännas för BRA MILJÖVAL-märkning måste en restproduktplan upprättas och följas.

KONTROLL

Företag med licens för BRA MILJÖVAL-märkning ska varje år genomgå en kontroll och kunna redovisa att licensavtalet uppfylls. I licensavtalet ingår de villkor som finns angivna i kriterierna och i licensvillkoren.

Licenstagaren ska ha ekonomisystem och rutiner i sådan ordning att det går att kontrollera att kriterierna följs.

Kontrollen ska göras som en revision av de delar av verksamheten som berörs av kriterierna. Uppgifterna granskas av en auktoriserad revisor som Svenska Naturskyddsföreningen har godkänt.

Förklaringar

RÅVARA OCH PRODUKTION

Den totala försäljningen av BRA MILJÖVAL-märkta elleveranser får inte överstiga den verkliga produktionen vid årets slut, oavsett variationer under året. Balansering mellan företagets egna kraftverk eller uttag ur balanstjänst kan kompensera tillfälligt låg produktion. El som används till balansering bör i största möjliga utsträckning baseras på förnybara energikällor.

Vattenkraft

Svenska Naturskyddsföreningen accepterar inte fortsatt utbyggnad av vattendrag. Det gäller även små vattenkraftverk som kan orsaka större skador i naturen per producerad kilowattimme än storskalig vattenkraft. Därför är det bara el från kraftverk som byggts ut före 1996 som kan märkas med BRA MILJÖVAL.

Ibland behöver befintliga vattenkraftverk och dammar moderniseras och effektiviseras. Bästa tillgängliga metoder för miljöanpassning ska användas. Samtidigt kan en del naturvärden återskapas. Åtgärderna ska godkännas i förväg av Svenska Naturskyddsföreningen.

Syftet med minimitappning är att behålla rester av biotoper från strömmande vatten. Nolltappning kan innebära att vattendrag delvis torrläggs och det är förödande för den biologiska mångfalden.

Kravet på minimitappning gäller inte vattenkraftverk som inte har någon fördämning, till exempel strömkraftverk.

Kortidsreglering gör att vattenflödet varierar kraftigt under dygnet. Flera studier visar att det skadar strandvegetation och bottenfauna. Men regleringen måste anpassas till varje enskilt kraftverk och vattendrag. Därför ställs inga särskilda krav på reglering i dessa kriterier. Förändring av regleringen är en åtgärd som pengarna i miljöfonden kan användas till.

Biobränsle

Som biobränsle räknas bränsle som består av biomassa oavsett om bränslet omvandlats biologiskt eller kemiskt. Definitionen följer svensk standard för fasta biobränslen och torv (SS 187106). Till biobränsle räknas trädbränsle, energiskog, stråbränsle och annat bränsle från jordbruksmark. Även massaindustrins så kallade lutar godkänns, liksom el baserad på biogas. För skogsbränsle gäller särskilda krav.

Biomassa är material med biologiskt ursprung som inte eller endast till liten del omvandlats kemiskt eller biologiskt.

Bioenergi är alla energibärare med biomassa som utgångsmaterial.

Elleveranser baserade på returbränsle eller sorterat avfall som mjölkkartonger och rivningsmaterial uppfyller inte kriterierna för BRA MILJÖVAL-märkning. Osäkerheten är stor kring bränslets och askornas innehåll. Ur miljösynpunkt är det bättre att återvinna materialet än att förbränna det.

Med dessa kriterier skärps kraven på biobränslen från skog. Skogskötsel med monokulturer av barrträd, hög produktion av biomassa, kort omloppstid och hyggesbruk med uttag av GROT hotar den biologiska mångfalden.

Vindkraft

Svenska Naturskyddsföreningen vill påskynda övergången till förnybara energikällor och anser att el från vindkraft är en viktig del av framtidens elförsörjning.

Vi vet fortfarande för lite om hur vindkraftverk påverkar den biologiska mångfalden. Därför bör vissa områden skyddas från utbyggnad.

Solkraft

Även om produktionen av el från solkraft fortfarande är mycket marginell anser Svenska Naturskyddsföreningen att solkraft är en viktig del i framtidens energisystem.

Utbyggnad av solkraftverk måste bedömas ur miljösynpunkt. Restproduktplanen är viktig eftersom flera typer av solceller, bland annat tunnfilmssolceller, innehåller giftiga metaller som kadmium, indium och selen. Solkraftsanläggningar har också kort livslängd jämfört med vattenkraftverk.

Ord och förkortningar

Balanstjänst – innebär att Svenska Kraftnät upprätthåller balansen mellan produktion och förbrukning av el i landet. Den operativa balanstjänsten övervakar elbalansen på kort sikt och upprätthåller frekvensen i nätet vid 50 Hz. Obalans och frekvensavvikelser kan uppstå när den planerade produktionen inte motsvarar den aktuella förbrukningen.

FSC – Forest Stewardship Council. En global organisation för certifiering av skogsbruk med representanter från miljörelse, ursprungsfolk, industri och anställda. Certifiering enligt FSC garanterar att skogsbruket är miljöanpassat, samhällsnyttigt och ekonomiskt livskraftigt.

Förnybar energi – har sitt ursprung i solinstrålningen och kan därför nybildas. Det gäller bland annat direkt solvärme/ljus, vind, vatten, vågor och biobränslen.

GROT – grenar och toppar

Impediment – produktion mindre än 1 m³sk per hektar och år.

Kraftvärmeverk – anläggning för samtidig produktion av el och värme från en högtemperaturkälla.

Natura 2000 – ett system av ekologiskt viktiga områden i Europa som utsetts i enlighet med EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEG) och fågeldirektiv (79/409/EEG).

Normal lågvattenföring – medelvärdet av lägsta vattenföringen varje år under en mycket lång tidsperiod. Definition enligt SMHI.

Ramsarområde – Internationellt skyddsvärt våtmarksområde som utsetts med stöd av Våtmarkskonventionen (Convention on Wetlands, även kallad Ramsarkonventionen efter den ort i Iran där konventionen undertecknades 1971).

Restproduktplan – ska innehålla uppgifter om livslängd, vilka material den är tillverkad av, hur material och komponenter kan återvinnas och tas om hand samt hur marken ska återställas efter det att anläggningen tjänat ut. Består anläggningen av ämnen som klassas som farligt avfall ska det anges.

Trädbränsle – rester från avverkningar, så kallad GROT, samt vissa biprodukter från skogsindustrin, till exempel spån.

Källor

- Energimyndigheten, 2001: Förnybar energi idag och om 10 år – forskning för ett framtida energisystem, Energimyndighetens förlag, ISBN 91-89184-20-3.
- Lindkvist, 2000: Aska från biobränsle; produktions- och kvalitetsaspekter beträffande näringskompensation och vitalisering av skogsmark, Skogsstyrelsen, ISSN 1100-0295.
- Lundborg, Nohrstedt, 1995: Effekter av askspridning i skogen, Nutek förlag, ISSN 1102-2574.
- Naturvårdsverket, 1996: Att förbättra strandvegetation i utbyggda älvar, Temafakta Sjöar och vattendrag, Naturvårdsverkets förlag.
- Skogsstyrelsen, 2001: Rekommendationer vid uttag av skogsbränsle och kompensationsgödsling, Meddelande 2-2001, Skogsstyrelsens förlag, ISSN 1100-0295.
- Svenska Naturskyddsföreningen, 1997: Miljöanpassad vattenkraft – marknadsföring eller möjlighet, Svenska Naturskyddsföreningen.
- Svenska Naturskyddsföreningen, 1998: Steg för steg mot hållbarhet – Naturskyddsföreningens samlade förslag för en bättre miljö, www.snf.se.
- Svenska Naturskyddsföreningen, 1998: Skog – Svenska Naturskyddsföreningens policy, www.snf.se.
- Svenska Naturskyddsföreningen, 1998: Biobränsle och mångfald – på kollisionkurs i skogen, Svenska Naturskyddsföreningen, ISBN 91 558 6131 8.
- Svenska Naturskyddsföreningen, 1999: Remissvar på Vindkraftsutredningens betänkande Vindkraften, en ren energikälla, tar plats, 1999-03-09, www.snf.se.
- Svenska Naturskyddsföreningen, 2001: Remissvar på Skogsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram mot markförsurning, 2001-03-06, www.snf.se.
- World Commission on Dams, 2000: Dams and development; A new framework for decision-making, Earthscan Publications Ltd, ISBN 1-85383-798-9.

BRA MILJÖVAL-märkt

Svenska Naturskyddsföreningen är med sina 130 000 medlemmar Sveriges största oberoende natur- och miljöorganisation. Sedan starten 1909 arbetar föreningen för att rädda hotade djur, växter och naturtyper. Men det räcker inte att skydda naturen i reservat eller stoppa enskilda förorenare. Den totala miljöbelastningen måste minska. Företag som anpassar produktion och produkter till vad miljön tål är mycket viktiga i det arbetet.

BRA MILJÖVAL-märkningen är ett av Svenska Naturskyddsföreningens verktyg för att driva utvecklingen mot ett hållbart samhälle. Tack vare BRA MILJÖVAL-märket har flera tusen produkter gjorts om och miljöanpassats. BRA MILJÖVAL-märkningen har gett flera konkreta resultat. Till exempel har BRA MILJÖVAL-märkningen nästan helt fått bort den miljöfarliga tensiden LAS från svenska tvättmedel. Det har gjort dem unika i världen. Medan endast 2 procent av tensiderna i svenska tvättmedel består av LAS, är andelen i USA och EU i genomsnitt 40 procent. Ett annat exempel är att BRA MILJÖVAL-märkningen av el har stoppat utbyggnad av några fritt strömmande älvsträckor.

BRA MILJÖVAL-märkningen är en del av Svenska Naturskyddsföreningens Handla Miljövänligt-arbete. Handla Miljövänligt är ett nätverk av aktiva medlemmar som bland annat genomför kampanjen Miljövänliga veckan varje år. Tack vare kampanjen blir sortimentet i de flesta livsmedelsbutiker allt mer miljöanpassat. Kampanjen stärker dessutom sambandet mellan BRA MILJÖVAL-märket och Svenska Naturskyddsföreningen, något som alla producenter med BRA MILJÖVAL-märkta produkter vinner på. I konsumenternas ögon är BRA MILJÖVAL-märket en trovärdig signal som dessutom ger konkurrensfördelar.

Läs mer om BRA MILJÖVAL-märkning på bmv.snf.se
(material kan också beställas på telefon 08-702 65 50)

Svenska Naturskyddsföreningen har tagit fram BRA MILJÖVAL-kriterier för följande varor och tjänster:

- Blöjor och bindor
- Livsmedelsbutiker
- Elleveranser
- Fläck- och blekmedel
- Godstransporter
- Handdiskmedel
- Maskindiskmedel
- Papper
- Persontransporter
- Rengöringsmedel
- Textil
- Toalettreningsmedel
- Tvål och schampo
- Tvättmedel

Beställ kriterierna från Svenska Naturskyddsföreningen eller ladda ner dem från www.bmv.snf.se

BILAGA 1

VATTENKRAFT/ÅTGÄRDER

Dessa åtgärder godkänns inom ramen för en miljöfond:

- Grundläggande inventering av naturvärden och de skador på den biologiska mångfalden och naturmiljön som vattenkraften orsakar
- Åtgärder som leder till att den biologiska mångfalden i skogen kring vattendraget bevaras eller återskapas till exempel:
 - röjning av gran i översvämningslövsskogar
 - röjning av träd och buskar som förhindrar att öppna strandmiljöer växer igen.
- Förändring av dammars avtappningspunkter så att det i första hand är ytnära vatten som tappas till minimi-avtappning.
- Förändring av reglering så att skadorna på biologisk mångfald eller naturmiljön i dess helhet minskas till exempel:
 - ändring i vattenregim för att åstadkomma mer naturliga vattenståndsvariationer och vattenflöden
 - skapande av höga vårvattenstånd för att bevara naturlig strandvegetation
- Åtgärder som hjälper vattenlevande organismer att ta sig förbi vattenkraftverket, till exempel fisktrappor.
- Undanröjande av vandringshinder för fisk och andra vattenlevande organismer i tillflöden till vattendraget.
- Projekt som syftar till att bevara rödlistade arter i miljöer i eller nära vattendraget.
- Avsättning av fallrättighet som naturskyddat område.
- Rivning av befintliga dammar eller andra byggnader i vattendraget som hör till vattenkraften.

Andra åtgärder kan godkännas efter särskild prövning av Svenska Naturskyddsföreningen.

Listan uppdateras regelbundet.

BILAGA 2

VINDKRAFT/GRUPP 2

Definition av Grupp 2

Här anges merparten av de viktigaste fågelsträcken och fågelrastplatserna i Sverige. Urvalet utgår från två kategorier av områden:

- områden utpekade som viktiga fågelområden, IBA, av Birdlife International
- områden där stora mängder flyttfåglar passerar under vår och höst.

Vissa är redan skyddade som naturreservat och omfattas därmed av undantag enligt grupp 1 i kriterierna. Kustregioner med särskilt hög andel flyttande sjöfåglar är delar av Västkusten, Falsterbo, Blekinges sydöstra del, Kalmar sund, Ölands östkust, Gotlands östkust, östra Uppland och Holmöarna. Listan revideras regelbundet.

Viktiga flyttfågelsträck:

Björns skärgård, Uppland
Gräsö skärgård och Örskär, Uppland
Delar av Gotlands kust, fågelskyddsområden, naturreservat och Ramsar-område
Delar av Ölands kust, fågelskyddsområden, naturreservat och Ramsar-område

Viktiga fågelrastplatser:

Gräsö skärgård, Uppland
Stockholms yttre skärgård
Sankt Anna skärgård, Östergötland
Delar av Gotlands kust, fågelskyddsområden och naturreservat
Delar av Ölands kust, fågelskyddsområden och naturreservat
Nordostskånska kusten
Stigfjorden, Västergötland
Torslandaviken, Västergötland
Kungsbackafjorden, Västergötland
Båtafjorden, Halland
Skälderviken, Skåne
Kilsviken, Värmland

Stora häckningskolonier av sjöfåglar:

Skvolpen, Norrbotten
Bonden, Västerbotten
Gnäggen, Västerbotten
Danskär-Örskär, Östergötland

Områden där stora mängder flyttfåglar passerar under vår och höst:

Bjuröklubb, Västerbotten
Korsholmsudden, Hälsingland
Skatön, Hälsingland
Storjungfrun, Hälsingland
Eggegrund, Gästrikland
Inre delen av Gävlebukten, Gästrikland
Öregrundsgrepen
Skatudden, Uppland
Rönnskärs udde, Uppland
Skaten, Uppland
Horsten, Uppland
Söderarms skärgård
Huvudskär, Sörmland
Landsort, Sörmland
Häradsskär, Östergötland
Hartsö-Enskär, Östergötland
Hoburgs bank
Norra Midsjöbanken
Kalmarsund, sträckan från bron och norrut till Borgholm
Hanö, Blekinge
Kustavsnittet Simrishamn – Kåseberga, Skåne
Höllviken
Kustavsnittet Torekov–Båstad–Melbystrand, Skåne/Halland
Morups tånge, Halland
Glommen, Halland
Nidingen, Halland
Hönös västsida, Västergötland
Väderöarna, Bohuslän
Ramvikslandet – Sotenäs, Bohuslän
Malön, Halland
Tistlarna, Västergötland
Vinga, Västergötland
Koster, Bohuslän
Lilla Middelgrund
Värmlandsnäs, Vänerens NV del, Värmland
Vänerens östra strand, Värmland/Västergötland

I undantagsfall kan vindkraftverk som placerats i ett område inom grupp 2 godkännas för BRA MILJÖVAL-märkning. I sådana fall måste licenstagaren uppvisa studier som visar att påverkan på den biologiska mångfalden är liten.

Svenska Naturskyddsföreningen
Handla Miljövänligt

Box 7005, 402 31 Göteborg
tel: 031-711 64 50, fax: 031-711 64 30
e-post: gbg@snf.se
www.snf.se

Svenska Naturskyddsföreningen upptäcker hoten mot miljön och tar fram lösningar. Vi skapar opinion och sätter press på makthavare inom politik och näringsliv. Bli medlem du också! Ring 08-702 65 00 eller kontakta Svenska Naturskyddsföreningen där du bor.